

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ผลิตบัณฑิต และองค์กรผู้รับบัณฑิต ในเขตเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาภาคใต้ตอนล่าง โดยผู้วิจัยได้สรุปผลอภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและตามขอบเขตของงานวิจัย (ตาม TOR ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) ดังนี้

1.1 จำนวนหลักสูตร/สาขาวิชาที่มีการจัดสหกิจศึกษาอยู่แล้วในปีการศึกษา 2551 ขององค์กรผู้ผลิตบัณฑิตในเครือข่ายภาคใต้ตอนล่าง จำนวน 21 หลักสูตร/สาขาวิชา และที่คาดว่าจะจัดให้มีเพิ่มในอนาคตในแต่ละปีการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2552 – 2555 คือ ปีการศึกษา 2552 เพิ่มขึ้นจำนวน 2 หลักสูตร/สาขาวิชา เป็น 23 หลักสูตร/สาขาวิชา ปีการศึกษา 2553 เพิ่มขึ้น จำนวน 25 หลักสูตร/สาขาวิชา เป็น 46 หลักสูตร/สาขาวิชา ปีการศึกษา 2554 เพิ่มขึ้น จำนวน 34 หลักสูตร/สาขาวิชา เป็น 55 หลักสูตร/สาขาวิชา ปีการศึกษา 2555 เพิ่มขึ้น จำนวน 41 หลักสูตร/สาขาวิชา เป็น 62 หลักสูตร/สาขาวิชา (ระหว่างปีการศึกษา 2552 – 2555 เทียบกับปีการศึกษา 2551)

1.2 จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมสหกิจศึกษาปีการศึกษา 2551 ขององค์กรผู้ผลิตบัณฑิตในเครือข่ายภาคใต้ตอนล่าง มีจำนวนทั้งสิ้น 432 คน และประมาณการจำนวนนักศึกษาที่จะเข้าร่วมในอนาคต ระหว่างปีการศึกษา 2552 – 2555 คือ ปีการศึกษา 2552 มีจำนวน 668 คน ปีการศึกษา 2553 มีจำนวน 1,160 คน ปีการศึกษา 2554 มีจำนวน 1,309 คน และปีการศึกษา 2555 มีจำนวน 1,424 คน

1.3 จำนวนองค์กรผู้รับบัณฑิตที่มีอยู่โดยเน้นในเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง (องค์กรที่มีศักยภาพสามารถรับนักศึกษาในการปฏิบัติสหกิจศึกษาได้) มีจำนวน 159 แห่ง

1.4 จำนวนองค์กรผู้รับบัณฑิตที่ร่วมจัดสหกิจศึกษากับสถาบันสมาชิกในเครือข่ายอยู่แล้วในปีการศึกษา 2551 มีจำนวนทั้งสิ้น 638 แห่ง โดยแยกเป็นกลุ่มที่อยู่ในเขตพื้นที่จำนวน 375 แห่ง และกลุ่มที่อยู่นอกเขตพื้นที่จำนวน 263 แห่ง

1.5 ประมาณการจำนวนองค์กรผู้รับบัณฑิตที่คาดว่าจะเข้าร่วมจัดสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้นในปีการศึกษา 2552-2555 ซึ่งประกอบการด้วย องค์กรผู้รับบัณฑิตที่เข้าร่วมจัดสหกิจศึกษาปีการศึกษา 2552 มีจำนวน 243 แห่ง และประมาณการจำนวนองค์กรผู้รับบัณฑิตจะเพิ่มขึ้นในปีการศึกษา 2553 จำนวน 30 แห่ง ปีการศึกษา 2554 จำนวน 60 แห่ง และปีการศึกษา 2555 จำนวน 28 แห่ง

1.6 ประมาณการความต้องการจำนวนนักศึกษาสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตระหว่างปีการศึกษา 2552 – 2555 จำนวนทั้งสิ้น 1,119 คน

1.7 องค์กรผู้ผลิตบัณฑิตที่ดำเนินงานสหกิจศึกษาของเครือข่ายภาคใต้ตอนล่าง มีสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมต่อการดำเนินการสหกิจศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาไทยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.81

1.8 องค์กรผู้ผลิตบัณฑิตที่ดำเนินงานสหกิจศึกษาของเครือข่ายภาคใต้ตอนล่าง มีสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมต่อการดำเนินการสหกิจศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาไทยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.81

1.9 องค์กรผู้ผลิตบัณฑิตในเครือข่ายภาคใต้ตอนล่างทั้งหมดมีสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมต่อการดำเนินการสหกิจศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาไทยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.30

1.10 องค์กรผู้ผลิตบัณฑิตในเครือข่ายภาคใต้ตอนล่างทั้งหมดมีสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมต่อการดำเนินการสหกิจศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาไทยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.11

1.11 องค์กรผู้ผลิตบัณฑิตในเครือข่ายภาคใต้ตอนล่างทั้งหมดมีสถานภาพความเคลื่อนไหวเชิงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความร่วมมือในการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ทั้งในเครือข่ายในองค์กรผู้ผลิตบัณฑิต องค์กรผู้ใช้บัณฑิต และนักศึกษา

1.12 องค์กรผู้ผลิตบัณฑิตของแต่ละสถาบันมีทำเนียบองค์กรผู้ผลิตแยกตามรายสาขาวิชา

1.13 องค์กรผู้ผลิตบัณฑิตในเครือข่ายภาคใต้ตอนล่างทุกสถาบันมีหลักสูตรอื่น (นอกเหนือจากสหกิจศึกษา) ใช้ชื่อเรียกต่างกัน ได้แก่ การฝึกงาน การฝึกปฏิบัติ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

1.14 แนวทางที่ช่วยเสริมการพัฒนาการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษา ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ได้แก่ องค์กรผู้ผลิตบัณฑิต องค์กรผู้ผลิตบัณฑิต นักศึกษา ตลอดจนรัฐบาล ที่ส่งผลต่อการส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานสหกิจศึกษา

อภิปรายผล

จากการวิจัยพบว่า จำนวนนักศึกษาที่จะประสงค์จะปฏิบัติสหกิจศึกษาของเครือข่ายภาคใต้ตอนล่าง และจำนวนหลักสูตร/สาขาวิชาที่จัดให้มีสหกิจศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2551-2555 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีการศึกษา ขณะเดียวกัน จำนวนความต้องการนักศึกษาเข้าร่วมปฏิบัติงานสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตระหว่างปีการศึกษา 2551-2555 ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่น่าจะไม่เพียงพอต่อความต้องการขององค์กรผู้ผลิตบัณฑิต เนื่องจากประมาณการจำนวนองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่คาดว่าจะเข้าร่วมจัดสหกิจศึกษา และประมาณการความต้องการจำนวนนักศึกษาสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต ระหว่างปีการศึกษา 2552 – 2555 เพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่น้อยกว่าประมาณการจำนวนนักศึกษาที่จะเข้าร่วมสหกิจศึกษาในอนาคต ระหว่างปีการศึกษา 2552 – 2555

องค์กรผู้ผลิตบัณฑิตในเครือข่ายภาคใต้ตอนล่างทั้งหมด และ องค์กรผู้ใช้บัณฑิตในเครือข่ายภาคใต้ตอนล่างทั้งหมดมีสถานภาพ ศักยภาพ และความพร้อมต่อการดำเนินการสหกิจศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาไทยอยู่ในระดับมาก และองค์กรผู้ผลิตบัณฑิตในเครือข่ายภาคใต้ตอนล่างทั้งหมดมีสถานภาพความเคลื่อนไหวเชิงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความร่วมมือในการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2551 และในอนาคตมีแนวโน้มความร่วมมือที่ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ทั้งในเครือข่ายในองค์กรผู้ผลิตบัณฑิต องค์กรผู้ใช้บัณฑิต และนักศึกษา ทั้งนี้ ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ช่วยส่งเสริม สนับสนุน ระบบสหกิจศึกษาต่อไป โดยเฉพาะภาครัฐและภาคเอกชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาพบว่า ประมาณการจำนวนองค์กรผู้ใช้บัณฑิต ที่คาดว่าจะเข้าร่วมจัดสหกิจศึกษา และประมาณการความต้องการจำนวนนักศึกษาสหกิจศึกษา ขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต ระหว่างปีการศึกษา 2552 – 2555 เพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่น้อยกว่าประมาณการจำนวนนักศึกษาที่จะเข้าร่วมสหกิจศึกษาในอนาคต ระหว่างปีการศึกษา 2552 – 2555 จะมีปัญหาเกี่ยวกับตำแหน่งงาน และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ดังนั้น ต้องริบหาแนวทางป้องกันได้แก่

1.1 องค์กรผู้ผลิตบัณฑิตในเครือข่ายภาคใต้ตอนล่าง ต้องร่วมมือกันพัฒนาระบบสหกิจศึกษาให้มีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง

1.2 สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่องค์กรผู้ใช้บัณฑิต เพื่อเพิ่มจำนวนองค์กรผู้ใช้บัณฑิตให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนเพิ่มศักยภาพขององค์กรผู้ผลิตบัณฑิตในการดำเนินงานสหกิจศึกษาตาม

มาตรฐานสหกิจศึกษาไทย ทั้งที่ดำเนินการเป็นรายสถาบันเอง และดำเนินการในนามเครือข่ายภาคใต้ตอนล่าง

1.3 องค์กรผู้ผลิตบัณฑิตในเครือข่ายภาคใต้ตอนล่าง ต้องเตรียมนักศึกษาให้มีความพร้อมต่อการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาตั้งแต่รับนักศึกษาจนออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษาและเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ต่อไป

1.4 รัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญ และสนับสนุนงบประมาณระบบสหกิจศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.5 เครือข่ายภาคใต้ตอนล่างควรจัดทำแผนร่วมกันในการจัดส่งนักศึกษาสหกิจศึกษาแต่ละปีการศึกษา

1.6 ควรสร้างความร่วมมือกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในการเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยความพึงพอใจขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อระบบสหกิจศึกษา

2.2 ควรทำวิจัยความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อระบบสหกิจศึกษา

2.3 ควรทำวิจัยความพึงพอใจของคณาจารย์ที่มีต่อระบบสหกิจศึกษา